

Nye tider
krever mer
av oss og
flere av oss

MULIGHETER ETTER FØRSTEGANGSTJENESTEN

Innhold

Verneplikt eller livslang karriere?	3
Derfor bør du satse på en karriere i Forsvaret	4-5
Lang karriere i Forsvaret	6
Marinejegerens intense trening	7
Spesialisten	8
Thea er en av Forsvarets digitale vaktmestere	9
Søkbare spesialiststillinger	10-11
Offiseren	12
Andrine sikter mot en karriere under overflaten	13
Utdanninger	14-15
Fysiske krav	16-17
FOS	18-19

Verneplikt eller livslang karriere?

Det er mange muligheter i Forsvaret, og du kan si «ja takk» til begge deler.

Noen velger en livslang karriere, og fortsetter som ansatt eller starter med utdanning direkte etter førstegangstjenesten. Andre tar utdanning eller jobb i Forsvaret i kortere eller lengre perioder. Man kan også kombinere sivil og militær utdanning og erfaring, og på den måten få en spennende kompetanse som Forsvaret har stor nytte av.

Mange forteller at de har savnet Forsvaret etter førstegangstjenesten, og ønsker å komme tilbake etter en tid i sivil jobb eller utdanning. Det er mange muligheter i Forsvaret.

Derfor bør du satse på en karriere i Forsvaret

– Det er Forsvarets jobb å skape trygghet i usikre tider, og for å skape denne tryggheten, trenger vi motiverte mennesker som har lyst til å bidra. Derfor ønsker vi deg med på laget, sier forsvarssjef Eirik Kristoffersen.

I førstegangstjenesten har du selv bidratt til å beskytte Norge. Nå kan du fortsette denne jobben og samtidig sikre deg en karriere med store muligheter. Som ansatt i Forsvaret bidrar du til å beskytte Norge og demokratiet vårt. Og du får en karriere og en hverdag få andre kan matche.

– Forsvaret har veldig mange ulike stillinger og utdanningsmuligheter – både hjemme og ute. Jeg skulle ønske jeg visste om alle mulighetene enda tidligere i min karriere i Forsvaret, sier forsvarssjefen.

Savnet Forsvaret

Selv valgte Kristoffersen Forsvaret helt tilfeldig. Planen var å være her i to år, for så å bli sivilingeniør. Men da han begynte på NTNU, kom savnet etter Forsvaret raskt.

– Da ringte jeg en tidligere sjef og spurte om det var mulig å komme tilbake. Og det fikk jeg. Jeg ble tilbudt en stilling som instruktør på rekruttskolen. Etter det har jeg blitt værende, forteller generalen. Etter over 35 år i uniform har han nå nådd Forsvarets høyeste grad og stilling. Generalen er glad for at han valgte uniformen fremfor sivilingeniør.

Stor variasjon i arbeidsoppgaver

– Forsvaret har gitt meg erfaringer og opplevelser som jeg ikke ville vært foruten, og som jeg tror jeg ikke ville fått andre steder. Ingen dager er like. Fra jeg begynte som elev på befalsskolen og frem til i dag hvor jeg er forsvarssjef, har det vært stor variasjon i arbeidsoppgaver, mye ansvar og veldig mange gode kollegaer.

Forsvaret er på plass over hele landet og flere steder i utlandet. Vi løser oppdrag på land, i luften, under, på og over vann. Vi beskytter cyberdomenet, og vi jobber med space og etterretning. Mulighetene er derfor mange.

– Samtidig er det slik at vi skal være forberedt på å reise utenlands, og i ytterste konsekvens bidra i forsvaret av landet vårt med militær makt. Så det er også alvor forbundet med å jobbe i Forsvaret. Det er også spesielt i den sikkerhetssituasjonen vi står i nå, med et uforutsigbart og mer usikkert verdensbilde, påpeker Kristoffersen.

Lang karriere i Forsvaret

Hvert år gjennomfører tusenvis av norske vernepliktige førstegangstjenesten. Forsvarssjefen ønsker at flere velger å fortsette etter tjenesten.

– Hvis du som vernepliktig vurderer å fortsette i Forsvaret, synes jeg selvfølgelig at du skal gi det en sjanse. Som ung i dag har du veldig mange valg. Hvis det viser seg at du velger feil, så kan du ombestemme deg, og du blir uansett en erfaring rikere.

Har du lyst til å prøve en tjeneste i Forsvaret; gi det en sjanse. Vi ønsker deg med på laget, sier forsvarssjef Eirik Kristoffersen. Han forteller at Forsvaret legger til rette for livslang læring med nye utfordringer og påfyll av kompetanse.

– Alt i fra kurs, utdanningsmuligheter, annen faglig utvikling, stillinger i utlandet med mer, sier forsvarssjefen og legger til:

– Men hovedgrunnen til at jeg fortsatt er i Forsvaret, er helt klart miljøet og menneskene.

Marinejegerernes intense trening

Jevnlig trener marinejegerne sammen med Kystvakten. Blant annet på å borde fartøy i fart. Dette er en av de mest krevende operasjonene for spesialstyrkene.

– Å dra seg opp langs skipssiden er faktisk noe av det farligste vi gjør. Man har på seg mye tungt utstyr, og kan fort veie 130 kilo totalt, sier «Henrik» i Marinejegerkommandoen.

Når de skal ta seg om bord, på jakt etter væpnede terrorister, kan bordingen være svært krevende, særlig i dårlig vær. Store bølger og høy fart gjør operasjonen ekstra risikofyllt.

– Kystvakten er svært viktig for oss, for de er ofte i førstelinjen. Derfor trener vi jevnlig med dem, sier «Henrik» og legger til:

– Felles trening som dette gjør ulike avdelinger i Forsvaret i stand til å jobbe fellesoperativt.

Norskekysten er lang. Og den er full av naturressurser, skip og plattformer. Derfor er treningen også viktig for Kystvakten. Avdelingen har fartøy langs hele norskekysten, og ved en virkelig hendelse ville derfor Kystvakten trolig ha vært i nærheten.

Spesialisten

- Få videre utdanning og jobb innenfor ditt fagområde.
- Mulighet for lang karriere i Forsvaret.

Førstegangstjenesten danner grunnlaget for en spesialistkarriere i Forsvaret. Etter fullført førstegangstjeneste kan du søke stilling som spesialist i Forsvaret. En spesialist har kompetanse innenfor et bestemt fagområde. F.eks. som vognfører, tekniker, sanitetspersonell eller geværsoldat.

Les mer om spesialistkarriere

Som spesialist får du videre utdanning innen ditt fagområde. Dersom du ønsker kan du også søke deg til befalsutdanning. Med en befalsutdanning kan du lede andre spesialister innenfor ditt fagområde. Det er mulig å ha en livslang karriere i Forsvaret som spesialist på flere nivåer, både med og uten befalsutdanning.

Thea er en av Forsvarets digitale vaktmestere

Thea Christensen jobber som cybertekniker ved Cyberforsvaret på Akershus festning, midt i Oslo sentrum. Etter ett års utdanning på Jørstadmoen med mye tekniske fag, har hun nå plikktjeneste og mulighet for fast jobb.

– Jeg drifter og vedlikeholder nettverket rundt om i Oslo, samt kobler opp ulike systemer. Jeg liker å støtte brukere slik at utstyret deres er operativt og klart til bruk, forteller Thea Christensen.

Ettertraktet kompetanse

Digitalisering av utstyr og materiell i Forsvaret gjør denne kompetansen svært ettertraktet, og cyberteknikere er verdifulle for hele Forsvaret. Alle avdelinger er i dag avhengig av en digital plattform og dette må driftes og ivaretas av kompetent personell. Alle må kunne snakke med hverandre og dele et felles situasjonsbilde. Det er her cyberteknikeren kommer inn og hun skal få alt med knapper, ledninger, strøm og skjermer til å virke.

Planer videre

Thea forteller at hun også er med på ulike øvelser. Både for å trene soldatferdigheter og mere fagrelaterte ferdigheter.

– Jeg får mulighet til å delta på ulike kurs for å få ny kompetanse eller videreutvikle den kunnskapen jeg allerede har.

Thea har planer om å jobbe videre i Forsvaret og forteller at befalsskolen er en attraktiv mulighet. I tillegg kan hun også ta fagbrev som tekniker. Det gir henne både mer kunnskap og gjør hennes kompetanse enda mer attraktiv.

Søkbare spesialiststillinger

Stilling/avdeling	Sted
Spesialjeger (FSK)	Rena
Marinejeger (MJK)	Bergen/Ramsund
Spesialbåtoperatør (MJK)	Bergen/Ramsund
Cybertekniker	Lillehammer
Lagfører i Hæren	Rena
Elektronisk krigfører	Setermoen
Etterretningsanalytiker	Setermoen
Feltoperatør	Setermoen
Spesialist i Hærens hurtige reaksjonsstyrke (TF TMBN)	Rena
Fartøysoperatør (KJK)	Harstad
Kystjeger (KJK)	Harstad
Minedykker (MDK)	Bergen/Ramsund
Flyteknisk fagutdanning	Fosen/Bardufoss
Air Battle manager	Sørreisa
Redningsmann*	Rygge
Doorgunner/Rope master *	Rygge
Lastemester*	Gardermoen
Systemoperatør P8*	Evenes

* *Utlyses ved behov*

Se forsvaret.no for spesifikke krav, opptak og seleksjon samt søknadsfrister for de enkelte stillingene og utdanningene.

Det tas forbehold om eventuelle endringer.

Søknadsfrist	Lenke
15. april	forsvaret.no/spesialjeger
15. april	forsvaret.no/marinejeger
01. november	forsvaret.no/sbo
15. april	forsvaret.no/cybertekniker
15. april	forsvaret.no/utdanning/befalsutdanninger/ lagforeerkurs-i-haeren
08. januar	forsvaret.no/etterretning
08. januar	forsvaret.no/jobb/jobb-i-etterretningsbataljonen/ etterretningsanalytiker
15. april	forsvaret.no/jobb/jobb-i-etterretningsbataljonen/ feltoperator
01. april	forsvaret.no/jobb/spesialist-tmbn-hrs
15. april	forsvaret.no/jobb/kystjegerkommandoen
15. april	forsvaret.no/jobb/kystjegerkommandoen
15. april	forsvaret.no/jobb/minedykkerkommandoen
12. mai	forsvaret.no/utdanning/utdanninger/ flyteknisk-fagutdanning
13. mai	forsvaret.no/jobb/air-battle-manager

Dette er noen av de søkbare spesialiststillingene, og disse krever opptak og seleksjon. Det finnes også mange andre søkbare stillinger, og de finner du på «Min side».

Offiseren

- Norges beste lederutdanning på bachelornivå.
- Kombinasjon av teori og praksis.
- Fordypning innen ulike fagfelt.

Officersutdanningen tas ved Forsvarets høgskole. Opptak krever generell studiekompetanse. Du kan søke deg til denne utdanningen rett fra videregående skole, eller etter at du har påbegynt eller gjennomført førstegangstjeneste.

Studiet gir deg en bachelorgrad i ledelse og militære studier med fordypning innen flere forskjellige fagfelt. Vi tilbyr også ingeniørstudier.

Fullført og bestått utdanning gir fast tilsetning som offiser, og du kan ha en livslang karriere som offiser i Forsvaret.

[Les mer om officersutdanningen](#)

Sikter mot en karriere under overflaten

Andrine Røhjell Odland er halvveis i bachelorstudiet ved Sjøkrigsskolen i Bergen, med fordypning i ledelse og marineingeniør innen våpen, elektronikk og data. Hun liker svært godt kombinasjonen av klasseromsundervisning og praksis, som seilas og øvelser.

Andrine forteller om et godt studentmiljø på skolen. Her er idrettsgrupper for enhver smak, alt fra roklubb til selskapsdans.

– Nå er det mye trening til det nasjonale kadettstevnet, en årlig konkurranse mellom alle krigsskolene, hvor vi konkurrerer mot hverandre i ulike idretter.

Ønsker seg på ubåt

– Hvilke planer har du fremover?
– I løpet av tredje året kan man ønske hvilket fartøy man vil tjenestegjøre på. Etter fullført utdanning venter pliktårene. Da vil jeg tjenestegjøre som systemoffiser om bord på et fartøy, forhåpentligvis på en ubåt.

– Mitt ansvar som systemoffiser er å sikre at de våpentekniske systemene på fartøyet fungerer optimalt gjennom drift og vedlikehold. Deretter blir det å søke på stilling som våpenteknisk offiser, som vil si at man er øverste leder av den våpentekniske avdelingen om bord. Etter hvert kan det bli aktuelt å ta master ved Stabsskolen, avslutter Andrine Røhjell Odland.

– Førsteåret var preget av praktisk ledererfaring og utfordringer. Under seilasen med Statsraad Lehmkühl, en over 100 år gammel seilskute, lærte jeg mye om sjømannsskap og hvordan man må håndtere sjøen. Vi lærte også mye av å jobbe tett sammen med de samme menneskene i flere uker.

Fantastisk studentmiljø

Odland forteller at studentene i dette semesteret får en grunnleggende innføring i planlegging og gjennomføring av sjømilitære operasjoner på taktisk nivå. Etter et høstsemester med mye realfag, syns Andrine det var godt med variasjon i studieløpet.

– Vi fortsetter nå med ingeniøremner som matematikk, elektronikkfag og programmering. Disse emnene sørger for at vi kan forstå, vedlikeholde og forbedre systemene om bord på et marinefartøy.

Utdanninger

Linje	Skole
Bachelor – ledelse og landmakt	Forsvarets høgskole (Oslo)
Bachelor – ledelse og luftmakt	Forsvarets høgskole (Oslo og Trondheim)
Bachelor i militære studier med fordypning – sjømilitær ledelse og navigasjon	Forsvarets høgskole (Oslo og Bergen)
Bachelor – ledelse og militær logistikk	Forsvarets høgskole (Oslo og Bergen)
Bachelor i ingeniørfag – ingeniøroffiser, bygg/geomatikk	Forsvarets høgskole (Oslo)
Bachelor ingeniør – telematikk	Forsvarets høgskole (Lillehammer)
Bachelor i militære studier – fordypning ledelse og marineingeniør maskin	Forsvarets høgskole (Oslo og Bergen)
Bachelor i militære studier – fordypning ledelse og marineingeniør våpen, elektronikk og data	Forsvarets høgskole (Oslo og Bergen)
Bachelor i militære studier – fordypning ledelse og marineingeniør elektro **	Forsvarets høgskole (Oslo og Bergen)
Språk og etterretning **	Forsvarets høgskole (Oslo)
Årsstudium – militære studier	Forsvarets høgskole (Oslo, Bergen, Trondheim)
Flyger- og navigatørutdanning	Forsvarets høgskole og Luftforsvaret (Bardufoss, Trondheim og Texas, USA)
Befalsutdanning *	Forsvarets høgskole, Forsvarets befalsskole (Sessvollmoen)

* Se Forsvaret.no for spesifikke krav og søknadsfrist for den enkelte forsvarsgren

** Ikke opptak 2024. Sjekk www.forsvaret.no for mer info

Det tas forbehold om eventuelle endringer. Etter endt utdanning er du sikret relevant arbeidserfaring når du utfører plikttjenesten, som normalt tar like lang tid som selve utdannelsen. Søknadsfrist for flyger- og navigatørutdanningen er 1. desember. For de andre studiene er søknadsfristen 15. april.

Bakgrunn	Varighet
Generell studiekompetanse	3 år
Generell studiekompetanse	3 år
Generell studiekompetanse	4 år
Generell studiekompetanse	3 år
Generell studiekompetanse med R1, R2 og Fy1 – eller generell studiekompetanse med matematikk og fysikk i årsstudium forkurs ingeniør	3,5 år
Generell studiekompetanse med R1, R2 og Fy1 – eller generell studiekompetanse med matematikk og fysikk i årsstudium forkurs ingeniør, eller fagbrev og hele årstudium forkurs ingeniør	3 år
Generell studiekompetanse med matematikk R1 + R2 og fysikk 1 eller generell studiekompetanse med forkurs for ingeniørutdanning	3,5 år
Generell studiekompetanse med matematikk R1 + R2 og fysikk 1 eller generell studiekompetanse med forkurs for ingeniørutdanning	3,5 år
Generell studiekompetanse med matematikk R1 + R2 og fysikk 1 eller generell studiekompetanse med forkurs for ingeniørutdanning	3,5 år
Generell studiekompetanse	2,5 år
Relevant bachelor eller master	1 år
Generell studiekompetanse	3–6 år
Minimum fullført førstegangstjeneste	12 uker

Fysiske krav

Alle soldater blir testet i løping, pull-ups, stille lengde og medisinballstøt.

Hvis du har søkt utdanning i Forsvaret, må du bestå en rekke fysiske minstekrav. Vi har laget egne treningsprogrammer som kan hjelpe deg med å være best mulig forberedt til opptak og prestere godt på testene.

Les mer om fysiske tester

Du trenger ikke være idrettsutøver for å tjenestegjøre i Forsvaret, men generell god fysisk form er viktig. Hver stilling og utdanning kan ha ulike fysiske krav. Finn den utdanningen eller tjenesten du er interessert i, og sjekk på forsvaret.no hvilke fysiske krav som gjelder for akkurat denne.

FOS

Forsvarets opptak og seleksjon (FOS) er et felles opptak til utdanninger i Forsvaret. Hit kommer de best kvalifiserte og mest motiverte kvinner og menn.

FOS gjennomføres på sommeren. Da er det opptak til 16 ulike utdanninger som spenner fra teknikerutdanning til offisersutdanning ved Forsvarets høgskole.

FOS gjennomføres i løpet av en to ukers periode. Det er et bredt spekter av tester. Første uken gjennomføres fysiske tester, samtale med lege og et intervju med kandidatene. Kommer du videre etter dette, får du mot slutten av uken utlevert militært utstyr og starter på en feltøvelse i 5-7 dager.

[Les mer om FOS](#)

I løpet av øvelsen ser befalet etter hvor stort lederpotensial kandidatene har. Blant annet vurderes kandidatene ut fra evnen til å løse oppdrag i samspill med andre, evnen til å lære av feil og takle krevende situasjoner.

Hvis man ønsker en utdanning i forsvaret må man forberede seg godt og være motivert til å yte sitt beste gjennom hele perioden.

 915 03 003 (tastevalg 1)

 forsvaret.no/minside

 Forsvaret

 Forsvaret

 Forsvaret

FORSVARET

For alt vi har. Og alt vi er.